

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐
ภายใน ๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕๙-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับประจำวันที ๒ เดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๕๕ หน้า ๑๑

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ผลงาน และการได้มาซึ่งผลงาน

โดย : ทศพล กฤตยพิสิฐ

บทความนี้ได้ความคิดมาจากการสังเกตเห็นว่าทุกครั้งที่มีการมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น สื่อมวลชนในฐานะ "สุนัขเฝ้าบ้าน" ที่ทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์

จะต้องคอยสอบถามจากบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบถึงความเคลื่อนไหวและความคืบหน้าของสถานการณ์ ซึ่งมีทั้งที่ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นความเคลื่อนไหวที่ผู้ให้สัมภาษณ์หรือแหล่งข่าวต้องการให้ข้อมูลอยู่แล้ว ที่ถือเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของงานหรือกิจกรรมนั้นๆ ไปในตัว แต่ข่าวสารในลักษณะเช่นนี้มักไม่ค่อยเป็นที่สนใจของสื่อมวลชนเท่าใดนัก ทั้งในแง่เนื้อหาสาระและความน่าสนใจเชิงจิตวิทยาที่คนส่วนใหญ่มักให้ความสนใจในข่าวเชิงลบของบุคคลหรือคณะมากกว่าข่าวที่มีเนื้อหาสาระในทางที่ดี จึงกลายเป็นความจำเป็นที่สื่อมวลชนต้องให้ความสำคัญกับการสืบค้นติดตามข่าวสารที่สอดคล้องกับความสนใจของประชาชนส่วนใหญ่

ในทางตรงกันข้ามหากเป็นเหตุการณ์ที่ออกมาเป็นข่าวในเชิงลบหรือก่อให้เกิดความเสียหายกับแหล่งข่าวหรือผู้ให้สัมภาษณ์ สื่อมวลชนมักไม่ค่อยได้รับความร่วมมือในการให้ข่าวสารข้อมูลเนื่องจากแหล่งข่าวหรือผู้ให้สัมภาษณ์ต้องคำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการให้ข้อมูลนั้นๆ ซึ่งมีทั้งความไม่สอดคล้องต่อเนื้อสัมพันธระหว่างผู้เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบที่อาจแสดงให้เห็นถึงปมความขัดแย้งหรือความแตกแยกระหว่างผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายและการปฏิบัติตามนโยบายที่สามารถบ่งบอกถึงสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในเรื่องนั้นๆ รวมทั้งการแสดงให้เห็นถึงตัวตน (ที่ต้องการซ่อนเร้นมากกว่าการเปิดเผย) ที่แสดงถึงทัศนคติหรือความเข้าใจที่มีต่อเรื่องที่ให้ข้อมูลของผู้ให้

สัมภาษณ์ที่อาจมีความแตกต่างจากเสียงส่วนใหญ่ที่ต้องการให้ดำเนินการอย่างที่ปรากฏ ซึ่งเป็นความคับข้องใจของตนเองในฐานะสมาชิกไม่ว่าจะเป็นเสียงข้างน้อยหรือเสียงข้างมาก ผู้มีส่วนรับผิดชอบหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่จะต้องปฏิบัติตามมติที่ออกมา ตลอดจนภูมิปัญญาที่บ่งบอกถึงสารพัดสิ่งที่มีอยู่หัวสมองของผู้ให้สัมภาษณ์ว่าเป็นอย่างไรใด สมควรกับการทำหน้าที่ในเรื่องนั้นๆ หรือไม่

ทั้งนี้ หากเป็นเหตุการณ์หรือประเด็นที่ส่งผลต่อสาธารณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่อาจปฏิเสธได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากบุคคลนั้นอยู่ในฐานะบุคคลสาธารณะที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบต่อส่วนรวม ผู้ให้สัมภาษณ์จึงมักหาทางออกด้วยการหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลในประเด็นที่มีความอ่อนไหวที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือความสับสน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การให้สัมภาษณ์เป็นไปด้วยความราบรื่น ผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนก็มีวิธีการให้สัมภาษณ์ที่แตกต่างกันออกไป บางรายก็ให้ข้อมูลแบบ "ซีม่าเลียบคาย" โดยการไม่กล่าวถึงประเด็นสำคัญแต่เลือกใช้วาทศิลป์เพื่อหันเหไปพูดในเรื่องอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรง บางรายก็ฝากให้สื่อมวลชนไปสอบถามจากบุคคลที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการ บางรายก็ให้ไปสอบถามจากผู้เปิดประเด็นที่ก่อให้เกิดความสนใจต่อสาธารณะ บางรายก็พาลไม่ให้สัมภาษณ์โดยการหลีกเลี่ยงสื่อมวลชนด้วยการแอบอ้างเหตุผลต่างๆ นานา เท่าที่จะสามารถทำได้ในเวลานั้น

ในกรณีของบุคคลสาธารณะที่มีประสบการณ์มายาวนาน ต่างทราบดีว่าการหลีกเลี่ยงการให้สัมภาษณ์ไม่เป็นผลดีแก่ตนเอง อีกทั้งการหลีกเลี่ยงไม่อาจทำได้ตลอดไป แต่เป็นกลวิธีถ่วงเวลาเพื่อรอให้กระแสความรุนแรงที่สังคมมีต่อเรื่องนั้นๆ คลี่คลายลง หรือยืดเยื้อเวลาออกไปเพื่อให้ตนเองได้ตระเตรียมจนมีข้อมูลที่มีเหตุผลเพียงพอที่ตนเองจะให้สัมภาษณ์โดยไม่สร้างความเดือดร้อนมาสู่ตนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม วิธีการหนึ่งที่นิยมใช้โดยไม่ทำให้เห็นว่าตนเองกำลังหลีกเลี่ยงการให้สัมภาษณ์ในกรณีที่ตนเองไม่ต้องการให้ข้อมูลก็จะทำการตัดบทการสัมภาษณ์ด้วยการบอกให้สื่อมวลชนให้รอดู "ผลงาน" ที่จะเกิดขึ้นในเวลาต่อไป

ทั้งนี้ หากผลงานดังกล่าวเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับสาธารณะ เป็นเรื่องที่ส่งผลต่อองค์กรและเครือข่ายที่รับผิดชอบ การกล่าวอ้างด้วยการให้รอดูความสำเร็จจากผลงานก็คงเป็นเรื่องที่ไม่น่าเป็นห่วงแต่อย่างใด เพราะความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งจากความสำเร็จและความไม่สำเร็จตามจุดมุ่งหมายเป็นเรื่องในวงแคบที่องค์กรต้องรับผิดชอบต่อหาวิธีการป้องกันแก้ไขกันต่อไป

ความจริงแล้วการให้โอกาสแก่ผู้รับผิดชอบหรือผู้ปฏิบัติงานด้วยการรอพิจารณาจากผลงานก็น่าจะเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ แต่หากความสำเร็จและความไม่สำเร็จของผลงานเป็นเรื่องที่มีต้นทุนสูง

และส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างมาก สมควรหรือไม่ที่จะปล่อยให้สังคมไม่สามารถกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ นอกเหนือจากการยื่นรอดูความไม่แน่นอนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จอย่างมีข้อสงสัย เคลือบแคลงแก่กลุ่มประชาชนที่รู้เท่าทัน หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการที่บุคคลสาธารณะอ้างว่าเป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผลของผลงานโดยปราศจากหลักประกันใดๆ ทั้งสิ้น เช่นนี้สังคมจึงมีสิทธิที่จะตั้งข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากคำว่า "ผลงาน" ของบุคคลสาธารณะได้

ประการแรก ก็คือ "ผลงาน" ที่ปรากฏขึ้นมาคุ้มค่างับต้นทุนของสังคมที่ต้องจ่ายไปกับผลงานที่เกิดขึ้นมาหรือไม่ แท้จริงแล้วสังคมไม่ควรแสดงความชื่นชมยินดี หากผลงานที่เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย แต่ส่งผลเสียหายต่อเรื่องอื่นๆ ที่มองไม่เห็นหรือมองข้ามไม่ได้รับความสนใจนำมาปฏิบัติ อันเป็นไปตามหลักเศรษฐศาสตร์ที่ว่าเราควรจะต้องลงทุนกับสิ่งที่ให้ผลตอบแทนสูงสุดโดยไม่ลืมพิจารณามูลค่าความเสียหายหรือความเสียโอกาสในเรื่องอื่นๆ ที่ละเลยไม่เลือกปฏิบัติด้วย ซึ่งการรอคอยรับทราบแต่ผลงานที่หลีกเลี่ยงไม่ให้อำนาจถึงรายละเอียดปลีกย่อยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการได้มาซึ่งผลงานอาจทำให้ละเลยการพิจารณาถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการไม่ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวด้วย

ประการต่อมา ก็คือ "ผลงาน" ที่ปรากฏได้ถูกใช้เป็นช่องทางในการแสวงหาความได้เปรียบหรือผลตอบแทนของบุคคลหรือกลุ่ม โดยอาศัยการเพิกเฉยหรือความรู้ไม่เท่าทันของสังคม นำเสนอเฉพาะผลงานที่เสมือนเป็นความสำเร็จที่เกิดขึ้นโดยปิดบังซ่อนเร้นไม่ให้สาธารณะรับทราบถึงความไม่ชอบมาพากลเบื้องหลังกระบวนการได้มาซึ่งผลงานที่อาจเป็นประโยชน์อันน้อยนิด ต่อสังคมเมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์มหาศาลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มและพวกพ้องของตนเอง จากกระบวนการดำเนินงานที่เกิดขึ้น

ประการสุดท้าย "ผลงาน" ได้ถูกพยายามดัดแปลงยัดเหยียดให้เป็นคำตอบที่สอดคล้องตรงกับความต้องการของสังคม เสมือนเป็นสิ่งที่ประชาชนรอคอยมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ผลงานที่เกิดขึ้นได้เพราะความตั้งใจและความปรารถนาดีที่มีต่อสังคม ต้องการทดแทนพระคุณแผ่นดิน (เหตุผลตามรสนิยมแบบคนไทย) ทั้งที่เป็นความต้องการของกลุ่มบุคคล เพื่อนำไปสู่ผลประโยชน์อื่นๆ ในรูปแบบต่างๆ ที่สังคมไม่อาจมองเห็นได้โดยง่ายหากไม่มีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด

... ดังนั้น การกล่าวอ้างถึง "ผลงาน" โดยการหลีกเลี่ยงที่จะพูดถึง "กระบวนการและการได้มาซึ่งผลงาน" จึงเป็นหายนะต่อสังคมที่เคยชินกับคำมั่นสัญญาหรือคำหวานจากบุคคลสาธารณะที่แสดงออกประหนึ่งว่ารักชาติและประชาชนอย่างสุดหัวใจ

Tags : [ทศพล กฤตยพิสิฐ](#)